

אביהם יורשת אותם (10).

ועוד, כדכתיב בפרשת ירושה, "איש כי קז-ב ימות ובן אין לו", הרי שירושת הבן נזכרת בתחילה.

גמרא:

שנינו במשנה: "ואלו נוחלין ומנחילין, האב את הבנים והבנים את האב".

ומדוע שינה התנא וכתב את ירושת האב בתחילה?

ומקשה הגמרא: מאי שנא דקתני "האב את הבנים ברישא", ליתני "הבנים את האב ברישא"?

ומתרצת הגמרא: תנא דמתניתין, איירי [כיון] דאתיא ליה דין ירושת האב את בנו מדרשא, ועמל עליו (11), הכיבא ליה. ולכן כתבו בריש המשנה.

ומאי דרשא?

ומשתי סיבות היה לו לשנות כך, חדא, דאתחולי בפורענותא לא מתחלינין.

דתניא, נאמר בפרשת ירושה, "ואם אין לו אחים, ונתתם את נחלתו לשארו הקרוב אליו ממשפחתו וירש אותה".

כלומר, כשהאב יורש את בנו, נמצא, שמתו בניו בחייו. וקללה היא לו.

ודרשינן, "שארו", זה האב (12).

והיה לו לתנא דמתניתין לפתוח, "הבן נוחל את האב", שזו ברכה שימות האב ויקבר על ידי בניו.

מלמד, שהאב קודם בירושה לאחיו (13). ולפי זה, סדר הנחלות הוא: בן, בת, אב, אח.

אמרינן "אחי האב" לחדש שאף הם יורשים. לכן נזקק התנא בסיפא לומר בפירוש "והאחים מן האם לא נוחלין ולא מנחילין".

10. לכאורה דין זה נשנה כבר ברישא, דהאשה אינה נוחלת את בנה, כיון שמשפחת אם אינה קרויה משפחה?

11. כדארמרינן, "רוצה אדם בקב שלו מתשעה קבין של חבריו", כיון שעמל בו. (בבא מציעא לח' א. ועל פי רש"י שם).

ותרצו התוספות: הוה אמינא שאח אינו יורש דרך אמו, אלא באופן ישיר, שהרי נאמר, ונתתם את נחלתו לאחיו,

12. כדכתיב, "שאר אביך הוא", וכן לענין טומאת כהנים לשבעת הקרובים נאמר, "כי אם לשארו הקרוב אליו לאמו ולאביו".

לכן קא משמע לן, דאחים מן האם אינם יורשים. דמשפחת אם אינה קרויה משפחה.

13. ואע"פ שבפסוק כתיב איפכא, "ואם אין לו אחים ונתתם את נחלתו לשארו", יבואר בסוף

אך עדיין קשה, דהא שנינו ברישא "והאחין מן האב", ומשמע דוקא מן האב ולא מן האם, ומדוע נזקק התנא לחזור ולשנותו בסיפא?

ומבארים תוספות, אילולי חזר התנא בסיפא וכתב שאחי האם אינם יורשים, היינו אומרים, שאחי האם עדיפים על אחי האב, שהרי הם ודאי אחים, ואילו אחי האב אינם אחים בודאי, אלא רק משום "רוב בעילות אחר הבעל". וברישא